

3. Куделко В.Е. Аналіз соціально-педагогічних основ формування потреб в самостійних заняттях фізичною культурою у студентів НФАУ. Педагогічні, психологічні та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2006. № 12. С. 93 – 96.

4. Лелека В.М. Сучасні проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, здоров'я і професійної підготовки студентської молоді. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 2014. Вип. 118 (2). С. 138 – 140.

5. Логвиненко О. Здоровий спосіб життя як наукове інтегроване поняття. Молодь і ринок. 2014. № 5 (112). С. 62 – 65.

6. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. рекомендації. / Вакуленко О. та ін. Київ : ДУ «Державний інститут сімейної і молодіжної політики», 2018. 100 с.

7. D. Wang, Xiao-Hui Xing and Xian-Bo Wu Healthy Lifestyles of University Students in China and Influential Factors. The Scientific World Journal. Volume 2013. URL : <http://dx.doi.org/10.1155/2013/412950> (дата звернення : 11.03.2019).

Василяшко І.П., завідувач сектору відділу STEM-освіта,

Булавська Л.Г., методист сектору підготовки вчителів STEM-освіти відділу STEM-освіти,
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Міністерства освіти і науки України

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ДОМІНАНТНИЙ АСПЕКТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасні процеси модернізації система освіти направлені на виконання соціального замовлення від суспільства на виховання конкурентоспроможного молодого покоління компетентного в різних життєво важливих сферах. Якісна освіта з питань здорового способу життя (ЗСЖ) та безпеки життєдіяльності (БЖД) у подальшому може визначити якість життя кожної людини і суспільства в цілому. Чим вищий освітній рівень молоді, тим кращі, як правило, узагальнені показники здоров'я. Тому ключові питання щодо збереження й зміцнення здоров'я потрібно розв'язувати, насамперед, педагогічними засобами, комплексно. Екологічна грамотність і здорове життя входять до переліку 10 ключових компетентностей, визначених в Концепції Нової української школи (НУШ), які є основою для успішної самореалізації учня, як особистості, громадянина, майбутнього фахівця [4]. Якість превентивної освіти дітей і молоді багато в чому залежить від професійної компетентності вчителя, який, застосовуючи різні педагогічні здоров'язбережувальні технології (ЗЗТ), допомагає учням сформувати компетенції ЗСЖ, БЖД та може вплинути на їх світогляд і духовність. Також має значення і наявність в освітніх установах достатньої кількості підготовлених фахівців, здатних упроваджувати ЗЗТ у всі сфери діяльності закладу освіти, оскільки виховання здорових дітей психолого-педагогічними методами залежить від зусиль усього педагогічного колективу [2].

Загалом позитивні зміни, що були введені у Державний стандарт початкової, базової та повної середньої освіти, програми, навчальні плани в умовах НУШ спричинили загострення проблеми якісної професійної підготовки педагогічних працівників та формування їх здоров'язбережувальної компетентності (ЗЗК) на необхідному рівні. Відсутність пріоритетності культури здоров'я в ієрархії цінностей сучасного українського суспільства, стало причиною лише фрагментарного впровадження ЗЗТ в освітній процес на всіх рівнях, у тому числі і під час підготовки, перепідготовки педагогів. У зв'язку з цим не реалізуються на якісному рівні концептуальні засади НУШ, цілі та основні завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», зокрема предмета ОЗ.

Усе це актуалізує виховання культури здоров'я, розвиток ЗЗК у самих педагогів. Досвід колег країн Східної Європи та Центральної Азії показує, що тільки професійно компетентний вчитель, підготовлений за певною програмою з використанням адекватних ЗЗТ, буде готовий і мотивований до застосування інтерактивних методів, активного створення сприятливого для здоров'я освітнього простору, який забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів і їх батьків не лише в приміщенні освітнього закладу [2]. Швидко підготувати необхідну кількість вчителів відповідного рівня кваліфікації можливо у системі післядипломної педагогічної освіти (ППО) з її традиціями, можливостями і перспективами модернізації. Аспектам формування ЗЗК педагогів присвячені публікації Т. Бойченко, Л. Ващенко, Т. Воронцової С. Страшко, Н. Поліщук, В. Успенської та ін .

Враховуючи, що ЗЗК входить до переліку ключових компетентностей, в навчальних програмах для закладів загальної середньої освіти «Здоров'я і безпека» виокремлено як інтегровану змістову лінію, виникає необхідність включення ЗЗК до ключових кожного фахівця, який працює у сфері освіти, що уможливить вирішення проблеми розвитку ЗСЖ учасників освітнього процесу на якісно новому рівні [1, 6].

Під час проведення курсів підвищення кваліфікації ЗЗТ необхідно використовувати в різних індивідуалізованих комбінаціях на семінарах, спецкурсах і, особливо, на тренінгах відповідно до програм. Це дозволить слухачам курсів не лише ознайомитися з теоретичної сутністю інноваційних методик навчання, а й практично оволодіти складовими ЗЗТ, розробити свою власну варіацію такої технології з урахуванням особливостей учнів та їх батьків, обговорити деталі зі своїми колегами.

Очевидно, що за сучасних темпів соціальних змін курси підвищення кваліфікації один раз на п'ять років не можуть забезпечити підтримку належного рівня професійної кваліфікації педагога відповідно до викликів інформаційного суспільства. Тому відділ STEM-освіти ІМЗО з 2017 року реалізує соціальний інноваційний освітній проект «STEM-школа» на платформі Українського проекту «Якість освіти» за підтримки видавництва «Видавничий дім «Освіта», ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» [5]. Головною метою

якого є ознайомлення із інноваційними освітніми технологіями, необхідними для реалізації положень НУШ, пошук і підтримка перспективних науково-методичних ідей, зокрема ЗСЖ та ЗЗТ. За короткий період існування STEM-школа об'єднала когорту спікерів (210 осіб) з унікальним педагогічним досвідом та охоплено очним і дистанційним навчанням понад 7000 слухачів. Очікуваний результат: створення системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників, доступність спілкування однодумців не залежно від того, в якій частині України проживаєш.

Також, відділ STEM-освіти ІМЗО сприяє реалізації програми проекту «Healthy Schools: заради здорових і радісних школярів», яка проводиться за ініціативи Центру «Розвиток КСВ» та Mondelēz International Foundation. Програма має на меті сприяти розвитку здорового харчування, фізичних активностей та свідомого ставлення школярів до власного здоров'я. Протягом трьох років буде залучено більше ніж 17 500 дітей з 500 закладів освіти України. Кожний учасник розвиває ЗЗК виконуючи завдання через проектну діяльність [3].

Система роботи з формування ЗСЖ дітей та молоді може виявитися не результативною без переорієнтації системи післядипломної педагогічної освіти на індивідуальні траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників.

Список використаних джерел

1. Бойченко Т. Є. Здоров'язберігаюча компетентність як ключова в освіті України / Т. Є. Бойченко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 11–12. – С. 6–7.
2. Василяшко І.П. Структура здоров'язберезувальної компетентності вчителів основ здоров'я та моніторинг як метод її розвитку в післядипломній педагогічній освіті / І.П.Василяшко // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / Ун-т менедж. освіти НАПН України ; редкол. : О. Л. Ануфрієва [та ін.]. — К., 2005. — Вип. 12(25) / голов. ред. В. В. Олійник. — К. : Атопол, 2014. — с. 26-38
3. Василяшко І.П. «Healthy Schools: заради здорових і радісних школярів. Практичне керівництво для навчальних закладів» / І.П. Василяшко та ін. // — К.: Видавництво «Юстон», 2019 — с. 54
4. Концепція Нової української школи. Ухвалено рішенням колегії МОН від 27 жовтня 2016 року. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>...
5. Коршунова О.В., Гущина Н.І., Василяшко І.П., Патрикеева О.О. STEM-освіта. Професійний розвиток педагога: збірник спецкурсів – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 80 с.
6. Софій Н. З., Онопрієнко О. В., Найда Ю. М., Пристінська М. С., Большакова І. О. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібик Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плянди», 2017. — 206 с.

Войчишин О.Д., директор,
Заліщицька державна гімназія